

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

Megjelen minden szerdán és szombaton este
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Wekerle-tér 671.

Felolvasó szerkesztő:
Bíró Pál.

Főmunkatárs:
Dr. Buza Barna.

Előfizetési ár: egész évre 5 frt, félévre 2.50, negyedévre 1.25
Egyes szám ára 5 kr.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál, Wakerle-tér 502
Hirdetéseket a legutányabb árban közölünk.

Mi a személyeskedés?

Sátoralja-Ujhely, február 21

Féltreértések kikerülése végett kijelentjük, hogy ebben a cikkben senki ellen nincs személyes sértés.

Közéletünk elfajulásának egyik kóros tünete az a beteges érzékenység, amelylyel a közpályán szereplő egyének köztevékenységük objektív kritikáját fogadják. Mint a sötétben szokott szemet a napsugár, úgy sérti őket a nyilvánosság. A szem azt hiszi, hogy a nap az oka az ő fájdalmanak, pedig csak a saját gyengesége az oka s mihelyt megerősödik és megszokja a napfényt, azonnal elmúlik a fájdalom.

A mi urainknak is meg kell még szokniuk a közéleti napfényt, — a nyilvános kritikát, — akkor nem lesznek majd olyan betegesen idegesek vele szemben.

Most még személyes inzultusnak veszik, ha eljárásukról a nyilvánosság előtt őszinte véleményt mondunk. Még nem szokták meg azt a gondolatot, hogy más az ő privát egyéniségük, a melyhez nyulni nem szabad, és más a nyilvános ténykedésük, amely a nyilvános bírálatot tűrni köteles.

Az egyszerű pénztárnok párbajra hitta a feleltését, aki őt rovascolni akarta, mert személyes sértésnek vette, hogy az ő becsületességében nem bizik meg rovascolás nélkül. Mintha a mi

közéletünk szereplői csupa ilyen túlérzékeny pénztárnokok volnának!

Hát méltóztassék jól megérteni: valaki privát egyéniségének sajtó utján való megbírlása, — pláne megsértése — közönséges hitványság, lealacsonyítása a sajtó hivatásának, visszaélés a toll hatalmával. De közéletben szereplő egyének köztevékenységének bírlata mindig jogos, sőt kötelező. É: engedelmet kérek, én ezt a kritikát nem tudom másképp gyakorolni, csak úgy, hogy megnevezem — s ha megérdemli — támadom magát a személyt, mint a közélet emberét. De ez a támadás nem érintheti őt, mint privát egyént.

Például énnekem a főispán privát egyéniségéhez semmi közöm. Őszintén szólva, nem is érdekel. É: oly kevéssé érdekel, mint akár a dalai láma, vagy a kapurthalai maharadsza egyénisége. Jó ember-é, rossz-é, erkölcsös-é, kikapós-é, tarokkozni szerető-é, vagy kaláberezni, habbal szerető-é a kávé, vagy föllet, — rám nézve teljesen közömbös. Engem csak az érdekel, én csak azt bírlom, hogy mit csinál, mint főispán. Ehhez pedig jogom van, mint joga van az ország minden polgárának.

És ha Szabó János lenne Zemplénmegye főispánja, Molnár István pedig legényei kisbirtokos, akkor

én Szabó Jánosnak a tetteit bírálnám és komisszágnak tartanám a magánéletet folytató Molnár István dolgairól csak egy gáncsoló szót is írni.

Ez a különbség a nyilvános kritika és a személyes sértés közt. És amint igaz, hogy aki személyes sértést követ el a sajtóban, azt megöli a leghatalmasabb bírónak, a közvéleménynek megvetése, ép úgy igaz az is, hogy a nyilvános kritikával, a konkrét vádakkal szemben értéktelen és hatástalan fegyverek a személyes érzékenység megtorlási eszközei.

Cáfolatot urak, cáfolatot azokra a vádakra, nem személyes érzékenykedést! Akiről azt írjuk, hogy mint köztisztviselő, helytelenül járt el, — az ne avval feleljen, hogy ő a privát személyében sértve érzi magát, hanem feleljen cáfolattal, ha tud.

Mi eddig csak egy igazi cáfolatot hallottunk, — azt, hogy a bodrogközi községek regáléjának a bérletét nem Grosz Vilmos kapta. Erről is külsőt, hogy tévedés, mert tényleg Grosz Vilmos volt a bérelő.

Igen, hallottunk még egyet. Annak komoly kijelentését, hogy Grosz Vilmos nem a főispán közbenjárására kapta meg a regálé bérletét. Őszinte örömmel tudomásul vettük. És ép olyan igazi örömmel fogadnánk minden cáfo-

latot, ép olyan őszintén örülnénk, ha meggyőznének, hogy még sem olyan sötétek az állapotok, mint mi hisszük.

Hanem az eddigi módszerekkel nem fognak meggyőzni. Nem ismerjük el, hogy a párbajkodó lett Magyarország törvénykönyve a Corpus Juris helyett, — nem ismerjük el, hogy vívómesterek léptek Verbőczy örökébe. Kard és pisztoly mindig csak fegyver, de nem argumentum.

Nem vezet minket személyes gyűlölet senki ellen. A jót megdicsértük s megdicsérik, akárki teszi is, a rosszat üldözzük, akárki követi is el. Ez volt a programunk eddig is, ez lesz ezután is.

És ettől semmi erőszak sem fog elrettenteni!

Dr. B. B.

A MEGYE ÉS A VÁROS.

A sárospataki bíró fegyelmi ügye.

Sátoralja-Ujhely febr. 19.

Molnár János sárospataki bíró ellen, annak idején több rendbeli súlyosabb természetű hanyagság és visszaélések miatt elrendelt fegyelmi eljárás, a vármegye alispánja által folytatólag, f. évi február 21-én nyer befejezést. Hogy az előzményekről a közönség is kellő tájékozást szerezhes-

TÁRCA.

Farsangi krónika

a Kis-Géresiekről.

— A „Felsőmagyarországi Hírlap” tárcája. — Sok nevezetesség volt már a világon, Mint a csillagokat — nehéz megszámlálni: Ródusi kolosszus, Eiffel torony, lánchíd, Frank Móríc, ki fejből köbgyököket [számít, Mindnyájan csodáltak a szerpentináncot Szellemekkel is már nem egy parolázott, Minden nemzetségnék meg van a csodája, [dálja, Petroleumból van a yanké királya; Az ő gésaival büszkélkedik Japán, Híres a hollandi kakas, tulipán; De még híresebb a németek császára, Tósztot mond ő reggel, déiben, vacsora [rára, Panama, Dreyfus per csak Frankhon [ban terem Valamint a füszer Füszerzsigetekben, — Az orosz meg — tudjuk — a kozák [kal hódít Széjjel a világba küldi légiót, Küldi Ázsiába és Kalabriába A világ megannyi elrejtett zugába; Kődös Albionnak sem marad el fia. Vele jár örökké a spleen és a flegma, Külön orrkirálya van Bulgáriának, Számtalan sertése szomszéd Szerbiának, De a lengyelekről Heine Henrik óta Nem emlékezik meg sem eposz, sem [oda . . . Beszélhetnek még a spanyolról, taljánról,

Nem egy szó eshetnék a szomszéd osztrákról — És hogy ne felejtsem nemzetség a tót is Valamint hogy híres hazánkban Rátót is. Ámde a csodát is megéssi a csoda — A kisebbik csodát a nagyobbik csoda, — Így kerül majd lassan Rátót is lomtárba Kis-Géresben kelvén neki versenytársa. Az a sok híresség, mi Rátóthoz tapad Melletted Kis-Géres mi hamar elapad. Ól nem kicsinylem én a rátóti létrát, Amelyik keresztben az erdőn nem fért át, A létrának régen meg van már a becse Amióta Jákob az égig ért vele, A létrán indul el tengennyi sok ember, Kivált, ha magasba másként törni nem [mer: Óvatosan mászik egy-egy fokkal fejjebb, Kapaszkodik, izzad és nagyokat görnyed. Mert ahány az ember, annyi féle vágya, Így ment Zichy Jenő messze Ázsiába. Elhagyva az orfumi sarokpáholyt, Ahonnan pedig sok drága holmit látott. Kis-Géres! ha Téged ismer Zichy Jenő Ősházat keresni máshová nem megy ő. Nélkülözések közt nem tesz meg oly [utat, Mint a Somossytól a Góbi sivatag — Hanem felülvén egy Máv. gyors paripára Kiszáll valahol a géresi határba, S jól szemügyre véve, amit itten meg [lát: Ázsiában sem lát schol ily Ázsiát! — Nem mintha a hegyed Himalaya volna S a Karsában Ganges szentelt vize [folyna,

De házaid előtt egy-egy kínai fal Meredezik kőből, nem tudva mit akar? Hordja a sok követ fiatalod, véned Keletnek, nyugotnak, északnak és dél [nek, De ezer esztendő kevés volt még arra, Hogy jöttek belőle saros utaidra. Ezer szép esztendő! Kutyába se ved [szed, Nyomtalanul halad az idő felett, Mint a tenger mélyét nem hatja át a [nap, Úgy nem a haladás, a te homályodat. El is vitte hied messzire a fáma, Krónikáidnak már, se szeri, se száma, Egyik különösen nem hagy nyugtot [soha Méltó volna az enyémmel különb tollra, Amilyenre jutott a tatárok kánja Kit Ábrányi Emil vett egykor tollára, Amért a nap ellen kezdte meg a hadat Nyilakkal lövetvén a hasadó hajnalt — Kis-Géres kiállja vele is a versenyt Ez ami na engem éneklésre serkent. Csupancot zstódnál mulat a két ígő, Szép a csapláróné, meg a bora is jó. Isznak, dalolgtanak, nagyot kurjantgat [nak, Egy egy kicsit néha összegabajodnak, Majd elfogy a pénzük, vele a bor, a dal, Utnak is erednek amúgy virradattal. Az ég karimájka a nap már felcsúszott, A levegőg szép, biborszínben úszott, Bevonta Kis-Géres határát, erdejét Megcsillogtatta a templomnak tetejét. Az új bádogtető csillogott, villogott Bárki lássa, — menten vélné — tüzet [fogott, Így a két rigó is fejük mámoros meg

Megesküdött vón rá, hogy a templom [muk ég. Nosza nem is restek tüzet kiáltanak, Meggyuladt a templom oda ég a pap-Összecsődítik a koránkelő népet, [lak! Lót, fut mindegyikük vágya ijedt képet, Nosza, hamar vizért! lajtért! lajtörjé [ért — Sürgős mindnek dolga, egy sincs a ki [ráró, A rektor szaporán osztogat parancsot — Tudniillik ő a túzóltó parancsnok, — Szerelik Tarnóczyt, az új vizipuskát, Meg is eresztnek egy-két próbasugárt Mikor nagy későre egyikük meglátja, Hogy csak a nap tűzött az Isten há [zára, Van nagy röstelkedés, szitok károm [kodás, A becsipettekre vár nagy józanodás, Püfölik, döngetik ahol érik őket Az okatlan, részeg, hamis házörzőket, Orrukat eresztve úgy ballagnak haza — Sohasem tudhatni, mit rejt az éjszaka. A falu népe meg, hogy megcsillapo [dott Fureszállotta igen ezt az állapotot: Hogy ez újabb csufáság is megesezt raj [tunk Ellenségeinktől lesz majd mit hallanunk, Aminthogy a hírc csakugyan szétfutott, Egyik rigó utján hozzám is eljutott: Ugy mondtam el amint ő nekem be [szélté, Hogyan oltották a hajnalt Kis-Gé [resbe. Micában.

sen, tudomásul adjuk, hogy annak idején a fővárosi lapok a »Független Hirmondó« tudósítása szerint a »Függetlenség« következő tartalmu cikke értelmében írtak a pataki bíró fegyelmiéről:

»Sárospatak legutóbb tartott rendkívüli képviselőtestületi közgyűlésének hiteles alakban előtűnt fekvő jegyzőkönyve megdöbbentő adatokat tár föl Sárospatak közigazgatásának legutóbbi éveiből. A közgyűlés ugyanis számos visszavetést és mulasztást tapasztalván, az elmúlt május hó 23-án, tehát öt héttel ezelőtt bizottságot küldött ki, hogy Sárospatak adminisztrációját az egész vonalon vegye vizsgálat alá. Ez a bizottság a vizsgálatot megjegette, annak eredményét a képviselőtestület rendkívüli közgyűlésére előterjesztette s a közgyűlés az elébe tárt adatok alapján határozatilag kimondta, hogy Zemplénmegye közigazgatási bizottságától a sárospataki főbíró ellen a fegyelmi eljárás megindítását s a főbírónak állásától való feigűgesszést kérélmelzi.«

A sárospataki városi képviselőtestület rendkívüli közgyűlésének hiteles jegyzőkönyvében szó szerint idézett részekben kívül különféle terhelő adatok egész sorozata van meg, amelyek után az a konklúzió következik, hogy »a főbíró tudva és szándékosan megsérti a törvényeket; a képviselőtestület határozatát nagyobb részben nem hajta végre; kötelességeit vagy éppen nem vagy hanyagul teljesíti; hatáskörét túllépi; hivatalos hatalmával visszaél; a község vagy onát nem híven kezeli és olyast is végrehajt, amit felsőbb jóváhagyás előtt végrehajtani nem szabad s végre a város előzető polgáraival szemben durva magaviseletet tanusit, minék folytán ellene az 1886. évi XXII. t. c. 96. szakszának a) és b) pontja értelmében fegyelmi eljárásnak van helye.«

A közgyűlés a fegyelmi eljárás megindításának, kérélmzésének kívül a jegyzőkönyv szerint határozottá emelte annak világos kérését is, hogy a fegyelmi eljárásnál a közigazgatási bizottság a sátoralja-ujhelyi szolgabírói hivatalt egészen mellőzze. Kimondták végül, hogy a zemplénmegyei főispánnál az egész képviselőtestület jelenjék meg s kérje a főispánt, hogy a fegyelmi panasz alaposágától közvetlen tapasztalat után szerezzen meggyőződést.«

A fegyelmi vizsgálatot Horváth József árvaszéki elnök teljesítette. A vármegye közigazgatási bizottsága újabb vizsgálatot rendelt el, melylyel maga az alispán lett megbízva. Kíváncsiak vagyunk az eredményre, különben e közérdekű kérdésben lesz módunk a részletekre is kiterjeszkedni, amikor nem fogunk késmi az igazság érdekében, felemlt föl, nyíltan, hírlapírói kötelességünknek megfelelni.

Zemplénvármegye közgyűlése.

Zemplénvármegye folyó hó 28-án tartja rendes közgyűlését, melynek főbb pontjai a következők: Hevesvármegye átírata ősi alkotmányunk sértetlen megőrzése érdekében az országyűléshez intézett felirat tárgyában Torontál vármegye átírata a képviselőházhoz az országyűlés zavartalan menetelésének biztosítása érdekében intézett felirat tárgyában. Debrecen szab. kir. város átírata a kormányhoz intézett bizalmi felirat tárgyában. Az alispán jelentése a mező-laborci vámoshid berlete tárgyában. Ideje volna már, hogy a községek önérzetre ébredve megszabadítsák magukat az erőszakos hatalmasságot vaskarmaitól.

HIREK,

* A »Zemplénvármegyei közeégi és körjegyzők egyesülete« f. 1899. évi február hó 28-ik napján reggeli 8 órakor, Sátoralja-Ujhelyben »Book« szalodában *rendkívüli közgyűlést* tart. Tárnyak: 1. Illésházy Endre és társai által beadott indítvány, a »Zemplén« f. évi 5. számában »Válassz a súlyos vádakra« cím alatt közölt és az egyelet érintő vádak tisztázása iránt. 2. Pataky Miklósnak az egylet kebeléből való kilépése. 3. Jelentés, a nyugdíj ügy állapotáról. 4. Egyéb indítványok.

* Sárospatakon nagyban folyik a kerteskedés, a közelebbi választás elé kerülő közeégi bíró személye körül. Az eddigi bíróval szemben Trstyánszky Károly áll, kinek megválasztása érdekében az intelligencia mindent elkövet. Ideje volna már, ha Sárospatak város közönsége megmenekülne a hatalmi erőszakoskodások özönétől, miknek a jelenlegi bíró működése alatt, minduntalan ki van téve. Bízva a felsőbbbség igazságszeretetében, hinni reméljük, hogy a százados főiskola falait, nem engedni jövöben bemocsolni, mindenféle elemekkel s a polgárság óhajának, kívánóságának engedve, azt ülteti a bírói székre, kinek tekintélye, közjogi állása, puritán jellem, tökéletes garancia arra, hogy a lakosság érdekeinek kormányzásában munkálkodhassék.

* *Betiltott népgyűlés.* A bodrog-halásziak a körjegyzői székhely áthelyezése miatt e hó 19-én népgyűlést akartak tartani, a melyet a főszoigabíró betiltott. Okot erre az szolgálatot, hogy a gyűlés tartást be nem jelentették. A népgyűlés a nagy községgé alakulás módosztatát akarta megbeszélni, mert nincsenek megelégedve azzal, hogy a székhely kérdést a miniszter nem az ő szájak ize szerint erősítette meg. A népgyűlést a bíró dobszó után hívta egybe, indokolván azzal, hogy van a minisztériumnál nagyobb ur is, — hát felebbezünk oda. Sajnosan tapasztaljuk azt, hogy a község bekéjét egyes izgatók, a saját előnyük biztosítása miatt óhajtják megzavarni.

* *Piknik.* Az elmúlt szombat, amikor már csak a távolból hallatszott a farsang temetését kísérő bus hangeszó utolsó bánatos akkordja; a sátoralja-ujhelyi városi színház falai között megcsendült még egyszer a farsangra emlékeztető bőjt mulatságok vig danája. Olyan szépen fejeztük be ezzel a piknikkel a komédiák és vígságok téli aeráját. És olyan ügyesen eszelték ki, hogy a farsang koronájaként — miként a torták tetejére is a cukrot szokták rakni — egy édes ízű pikniket rendeztek. Összehordtak erre az egy csétre olyan ételeket, hogy a soper alatt csak egy pompáztak az asztalok, kielégítve a gourmandériáról híresek kívánalmait is, a tüzesnél-tüzebb hegyaljai borok a legüzesebb hangulatot keltezték abban a kellemes szép milieub, amelyben a szép és fényes piknik lezajlott. Most már elmondhatjuk finna a komédia, de elmondhatjuk, hogy a komédia jól végződött igazi pointtel, csattanósan. A népkonyha és felruházó egyelet egyesülten rendezték a pikniket. A multak sikerei és a jelen triumfusa most már fényes bizonyosságot nyújtott arról, hogy a népkonyha és a felruházó egyelet határozatlan ügyes báli rendezésével biztosíthatja mindenkor a multságai fényes sikerét. Az idej piknik rendezése körül is fáradhatatlan buzgalmat fejtettek ki: Zinner Henriké,

dr. Schön Vilmosné, dr. Nagy Árminné. A szorosan vett vigalmi rendezés a legjobb kézben volt a Wáder Gyula hivatott ügyes kezében.

Tudósítónknak sikerült a pikniken jelenvolt díszes hölgyközönség névsorát a következőkben feljegyezni.

Asszonyok: Adler Vilmosné, Abrahamovics Mórné, Bariss Árpádné, Barthos Józsefné, Bernáth Aladárné, Burger Adolfné, Dávidovics Adolfné (Jesztreb), Éhlert Gyulané, Fleiszner Frigyesné, Fránkl Antalné, Gerő Aladárné, Grünbaum Simonné, Grün Bernáthné, (Kázmér), Guttmann Mórné (Luka), Dr. Haas Bernáthné, Haas Mórné, özv. Hell Adolfné, Juhász Jenőné, Kéner Józsefné, dr. Kéner Sománé, dr. Kiss Ferencné (Kemece), Klein Arthurné, Klein Gézané, Korinkó Józsefné, Kornstein Mórné, Kun Frigyesné, Ligeti Ignácné, dr. Ligeti Józsefné, Lövy Adolfné, Mandel Gézané (Kemece), Meczner Gyulané, Moskovics Ignácné, (Sárospatak), dr. Nagy Árminné, Polónyi Ignácné, Reichardt Lajosné, Reich Lipótné (Luka), id. Reichardt Mórné, dr. Rosenberg Bernáthné, dr. Rosenthal Sándorné, Rosenberg Sámuelné, Roth Bernáthné, Roth Józsefné, Róth Mórné, Schön Sándorné, dr. Schön Vilmosné, Spotkovszky Károlyné, dr. Szepessy Arnoldné, Szepessy Kálmánné, dr. Thuránszky Zoltánné, dr. Waldmann Adolfné, Windt Jakabné, Zinner Adolfné, Finner Henriké.

Leányok: Abrahamovics Szerén, Burger Margit, Friedmann Rella, Glück Szidi, Goldblatt Mariska (Sárospatak), Hell Sarolta, Kéner Bella, Kiss Erzsé, (Kemece), Klár Jolán (Nagy-Gérés), Korinkó Ilona, Meczner Icu, Moskovics Regina (Sárospatak), Nagy Elza, Perlmutter Anna, Polónyi Ilona, Reich Jolán (Luka), Rottenberg Rózi (Nagy-Becskerek), Roth Margit, Splenberg Sarolta, Szepessy Paula, Windt Róza.

— *A jogászokr újból megnyílik.* A kassai jogászok körét tudvalevőleg Madarász Béla főkapitány bezáratta és azt a tanács is jóváhagyta. Így az ügy a belügyminiszter elé került. A miniszter visszaküldötte a jogászoknak a felterjesztett alapszabályokat, azzal a megjegyzéssel, hogy csak abban az esetben erősíti azokat meg, ha kihagyatnak a kártyajátéokra vonatkozó passzusok, továbbá, ha oly módosítást tesznek az alapszabályokon, hogy a kör ügycibe a jogakadémia igazgatósága is betekintést nyerhet. Ezeket a jogászok vezetősége hajlandó megtenni és így valószínű, hogy a jogászok egy pár nap múlva ismét megnyílik.

— *Színház.* Báródi és társulata f. hó 11-én végezték be színi működésüket Beregszászban.

— *A tanulók vasárnapi munkaszünet.* A közöst. m. kir. miniszter legközelebb ismét egy éltre való rendeletet bocsátott ki a középiskolák tanári testületeihez, mely rendeletnek határozott célzata ez uton is enyhíteni a sokszoros hangoztatott tulterhelés kérdésén s megkönnyíteni ez által is a középiskolai tanlók nehéz feladatát. A rendelet arról szól, hogy a középiskolákban a tanulóknak ezután nagyobb leckeiket, írásbeli dolgozatokat vasárnapra feladni nem kell, hogy e nap a tanulóknak teljesen szünet napjuk lehessen, midőn több időt áldozhassanak a családi érintkezésnek, a játéknak, szabad mozgásnak és szórakozásnak, hogy így testi fejlődésük s szellemi rugékonyságuk előmozdítása ez által is sikeresebben

legyen elérhető. A deákok bizonyára örömmel fogadják a miniszter e bőles atyál gondoskodását, de maguk is sokat segítenek a dolgon, ha tanulmányaikat rendes időben elvégzik s az iskolában állandó figyelemmel igyekeznek elsajátítani sok dolgot, mely által otthoni munkájok óriásilag meg lesz könnyítve.

— *Foly a szántás február hóban.* A tavasziak jellegű télben mindenütt szántanak a tavasziak alá, sőt több helyen tavaszi búzát és árpát is vetnek. Nagyon helyén van az időnek ilyen felhasználása, annyival inkább, mivel a kapás növények nagyon megjutalmazták a gazdálkodó ember fáradságát; ha kétszer szánt — mint szokták mondani — két darab kenyeret várhat.

* *Józsefalván,* Turján Gábor körjegyző telkén, egy modern igényű, de kisebb-szerű gőz és kád fűrdő felállításra van tervben. Az építési terv és költségvetések elkészítésével, Szentgyörgyi Dezső, sátoralja-ujhelyi mérnök lett megbízva. Ha a részvénytársaság megalakítása sikerül akkor, az óhajandó fűrdő még ez év nyarán, átadható lesz a fűrdő közönségnek.

— *Óriási szerencsétlenség* történt az elmúlt napokban Zihony községében. Ugyanis Pokol Gábor közeégi bíró és sógra ifj. Bérés Istvan családjaikkal néhány más falubeli asszonnyal, az u. n. holt Tiszához mentek, fonalat mosni. Utközben egy nagy tölgyfa alatt kellett keresztülmenniök, melyet Hajdu Károly záhonyi lakos több társával együtt kidönteni igyekezett. Bérés István azon kérdésére, hogy átmenek-e még a fa alatt, Hajdu igennel felelt, mire ezek egész nyugodtan megindultak. Az első szekeren levők baj nélkül át is jutottak s Bérés épen annak elbeszélésébe fogott, hogy a nem messze fekvő Málcza, zemplénmegyei községben, milyen szerencsétlenség történt pár nappal ezelőtt néhány emberrel, kik ily félig kivágott fa alatt akartak keresztülmenni, midőn borzasztó robajt s nyomában véltörző sikolyt hallanak s hátratekintve látják, hogy a fa kidől s az éppen alatta haladó szerket a rajtaülőkkel együtt összetörte. Hatan, egy férfi és 5 nő, különösen Pokol Gáborné és leánya Erzsébet súlyos sérüléseket szenvedtek. Id. Bérés Istvánné, kit a megsebesítetek nagy részéhez, vérbeli rokonság fűzött s Pokolné éppen leánya volt, a mint a szerencsétlencet vérbe fetrengve meglátta egy kiáltással összerogyott és meghalt. Az egész falu népe, kiknek valóságos mentő angyala volt, gyászolja halálát. A sebesültek iránt nagy a részvét, Hajdu és társai ellen megindították a bűnvádi eljárást.

* *Bodrog-Halász körjegyzőség* székhelyét a m. kir. belügyminiszter József-falvára helyezte át. Mint hírlk, a b. halásziak e rendszer változással nincsenek megelégedve, népgyűléseket tartanak s nagyközönségé óhajtanak szervezkedni. Csak bele ne törjön a bieszkájuk!

* *Helyreigazítás.* Lapunk előző számában *új kávéház* című hírlben megemlékeztünk arról, hogy a »Központi kávéház« új tulajdonosa Breiner Herman a kávéház ezelőtti főpincérre vezetésének köszönhető, hogy Ujhelynek egy ily kitűnően vezetett kávéháza van. Informálva lettünk arról, hogy az új tulajdonos nem főpincér, hanem fizető pincér volt. Mindenesetre ügyessége és szorgalma nagy előnyére szolgált a

kávéháznak, de a kitűnő vezetés a volt tulajdonos, Gömöri Lipót érdeme.

— **Egy férfi rémítette.** A féltékenységgel áldozata lett Kamjui Ferencz lécfalvi lakos, kit Kamjui Demeter az elmúlt vasárnapon meggyilkolt. Az utóbbi többször észrevette, hogy Kamjui Ferencz feleségét kerülgette, s hogy a menyecske is jó szemmel nézi a legényt, ezért elhatározta, hogy elteszi láb alól vetélytársát. Templomból jövet becsalta áldozatát a kocsnába, ott pálinkával leitatatta és azután kést rántva elő, a legényt úgy szurta nyakszirtre, hogy ez rögtön meghalt.

* **A megtámadott lelkész** cím alatt lapunk egyik előző számában megírtuk, hogy a dubrókai tanító milyen tiszteletlen módon támadta meg Novák János gör. kath. lelkészt akkor a midőn ez emberbaráti kötelességét gyakorolta. Tudósítónk a tanító támadásának okául azt hozta fel, mintha az a lelkész részére kilátásban levő közvetítői díj elkaparítása miatt vetemedett volna a gaz tetre. Értesítenek bennünket arról, hogy a lelkész teljesen ingyen, minden közvetítői díj nélkül végezte az adásvételt. A tanító összefergethetetlen, brutális természetű ragadta el annyira, hogy tettét elkövesse, hogy bűneinek számát egygyel szaporítsa. Most végre a megérdemelt szigorú büntetést el nem kerülheti.

A lólab.

Érdekes okiratot közlünk alább. Litografált példányokban kézbesítetnek minden borkermelőnek s borkereskedőnek. A bizottság ebben a polgárokkal szemben való méltányossággal akarja menteni szerződésszegő eljárását. Azt hisszük, mindenki tudni fogja, hogy kiknek a kedvéért lett a bizottság ilyen méltányos. S azt is hisszük, hogy olyan borgazdák, akiknek nincs takargatni valójuk, nem szorultak ilyen méltányosságra.

A felhívás így szól:

677/99. ki. sz.

A borítal és hűsöfogyasztási adók beszedését a magas állam kincstártól 1899. s a következő két évre Sátoralja-ujhely városa vállalta el. Ezen város mint a kincstár jogaiba lépett erkölcsi testület az érdekeltektől borkermelőket s magán fogyasztókat italkétszámok ellenében melletti bejelentésére falragasz és külön kiértesítés útján felhívta: minek eredménye az lett, hogy aránytalanul csekély számban érkeztek bejelentések.

Habár ily esetben a törvény rendelte büntetés alkalmazásának volna hitele, mindazonáltal a város képviselőtestülete által a fogyasztási adók felügyeletére kiküldött bizottság polgáraival szemben méltányosan óhaját eljárn.

Ezekből folyólag említett bizottság mai napon tartott ülésében a városi előjáróság s a fogyasztási adó kezelőség meghallgatása után T. Cimre 1899. évi borítal adó átalány fejében írt krt. állapított meg.

Mely kivételről a midőn kiértesítetik, egyuttal felhivatik, hogy ezen évi átalány elfogadása céljából a városház 9-ik számú hivatalos helyiségében 3 (három) nap alatt jelentkezni igyekezzenek, ellen esetben az egyezségi kedvezményhez igényt tovább nem tarthatván, italkétszámok a pénzügyi törvények és szabályok értelmében fognak ellenőriztetni.

Sátoralja-Ujhely 1899 évi január hó 27-én.

Hlavathy Elek sk. Ujfaluassy Endre sk.
v. jegyző. v. főbíró

KÖZGAZDASÁG.

Ujabb rendelet. A belügyminiszter a mesterséges borok készítése és forgalomba hozatala által elkövetett kihágások elbírálásánál követendő eljárás tárgyában 4840/98. sz. alatt a következő rendeletet adta ki:

A mesterséges borok készítésének és forgalomba hozatalának tilalmáról szóló 1893. évi t. cikk sikeres végrehajtása legfőként attól függ, hogy a kihágások lehetőleg felfedezzenek és az adott esetekhez képest teljes szigorral büntetessenek.

Fe. hivom ennélfogva tekintetes uraságodat, hogy erőlyesen intézkedjék, miszerint oly esetekben, ha az idézett t. cikkben felsorolt kihágások elkövetése tekintetében alapos gyanu támad, vagy ez irányban teljesen megbízható feljelentés tetetik, az ezen törvényünk végrehajtása tárgyában kiadott 53,850/97. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet 14 §-a értelmében az elsőfokú hatóság által — az imént idézett rendelet 15—19. §-ainak szigorú szem előtt tartása mellett — azonnali beható helyi szemle és vizsgálat tartassék és a büntető ítéletek az idézett rendelet 6. és 9. §-ai értelmében hozassanak meg.

Különösen hangsúlyozni kívánom, hogy az ítéletek, — legyenek azok akár felmentők, akár büntetőik, — azonnali meghozataluk után, nemcsak a vádlottal, vagy a szorosan vett ügyfelekkel, hanem a többször hivatolt rendelt 30. §-a alapján szervezett borenőrző bizottsággal is szablyszerűen közöltessek. — Minthogy pedig a szóban levő rendelet 35. §-a megadja a borenőrzőbizottságoknak a felebzeési jogot, az ítéletek közlésekor ezen bizottságok a felebzeési jog nélkül gyakorolhatására — az Elj. Szab. 68 és 75. §-ai értelmében — pontosan figyelemzetendők.

Megjegyezni kívánom itt, hogy nemcsak a még jogerőssé nem vált ítéletek hozandók a borenőrzőbizottságok tudomására, hanem az idézett rendelet 24. §-a értelmében a jogerőre emelkedett ítéletek is, sőt ezek egyszersmind az illetékes állandó borvizsgáló szakértő bizottsággal is haladéktalanul közlendők.

A toronyóra.

— Nyílt levél a szerkesztőhöz. —

Félrebitések kerülése véget ki jelentik, hogy ebben a cikkben sem a toronyóra, sem bárki más ellen sincs személyes sértés.

Nagyságos Szerkesztő Úr!

Miután most a nyílt levelek aranykorát éljük s ma már a nóta szerint: nem is levél, hogyha nem nyílt, — én is nyílt levélben öntöm ki, ami eddig a szívembe volt zárva.

Én ugyanis minden órának elvi elensége vagyok. Mert az óra kihívó ketyegésével szemtelenül emlékeztet folytonosan földi életünk legkellemetlenebb tulajdonságára: hogy igen hamar elmúlik.

Ezért gyűlölöm az órát, ugyis, mint elvont fogalmat, ugyis, mint érték tárgyát. És egyuttal teljesen haszontalan jószággnak tartom. Mert mi szükségem van nekem percről-percre folytonosan tudni, hogy mulik, igen gyorsan mulik, visszahozhatatlanul mulik az élet? — Nagyon korán megtudjuk azt ügyis mindnyáján.

Ezért szeretem, minél messzebb van tőlem az óra. És ez az oka, hogy kíváló rokonszenvemet bírják a toronyórák, amelyek tőlük telhető messze-ségben húzzák meg a toronyon magukat. Azt hiszem ilyenkor, hogy a gyorsan muló idő is olyan messze van még tőlem, mint az óra, amely mutatja. — Nem tagadom tehát, hogy némi titkos örömmel nézek fel sokszor az ujhelyi toronyóra.

Most azonban rossz viszonyban vagyok vele. Mert bár szeretném, ha az idő megállana, de — mint a pontos kötelességteljesítés híve — semmiképp se tudom helyeselni, ha az óra meg-

áll. Teljesítsük mindnyáján a kötelességünket, — ez a jelszavam. Az órának pedig az a kötelessége, hogy járjon. Alni áll helyette a torony eleget. A mi toronyórák pedig most állandóan áll.

Az álló óra nagyon kellemetlen, mert kielegíthetetlen vágyakat ébreszt az emberben. Én ugyanis mindig ezt gondolom, ha álló órát látok: milyen jó volna, ha inkább az idő állna és az óra menne, minthogy az idő megy és az óra áll!

És utóvégre is, az órában nem az a lényeges, hogy cifferblattja és mutatója legyen, hanem, hogy az időt mutassa. Ha tehát nem mutatja az időt, akkor nem is óra.

Szerkesztő úr, ön látnoki szemekkel jólsolta meg azt a pusztulást, amit a rendezett tanács Ujhely városára fog hozni. Mondja meg még ezt az egyet: ha rendezett lesz a tanács, rendezett lesz-e a toronyóra is? Mert ha igen, akkor én vagyok a rendezett tanács utána

Addig azonban engedje meg, hogy a toronyóráknak ezt az eljárását, — illetve nem járását komisznak bátorokodjam nyilvánítani.

Nagyságos szerkesztő úrnak

szolgálatra kész híve:

Barna.

APRÓ REGÉNYEK.

A KÖVÉR KATONA SANDORRÓL.

Írta: Thury Zoltán. 7

Utóljára kereste meg a leányt. Alig tudta elnyögni neki azt, hogy holnap elutazik s hónapokig nem látják majd egymást. A leány rábámult, ráta a fejét s azt mondta: nem lehet tréfál.

— Rossz tréfa volna. Mit tegyek? — A leány megfogta a karját s elkényeszeredve kérdezősködött.

— Hova, merre? El akar hagyni? — Katonának Zsándárral fenyegetnek már is. — Mikor a leány ijedt arcára pillantott, a mennyire telt tőle, igyekezett tréfára fogni a dolgot. — Szép is volna. A kezem hátra kötve láncal, — mutatta, hogy lenne hátra kötve a keze, — két zsandár a szuronyal, néha hátra vágnának a puskával . . .

E leány nem hallgatta. Elhalványult, a földet nézte, néha fölpillantott s újra gyorsan elfordította az arcát. Csak az foglalta el, hogy mi lesz most már vele. Bele erőszakolta magát abba a gondolatba, hogy egyszerre a föld alá süllyed mellőle az embere, vagy por lett belőle s elfújta a szél s megirtózt tőle, összerázkódott, amikor körülnézett. Végtelenül egyedül maradt, sehoh senki. Megjéjt, elkényeszeredve szólt reá a fiatal emberre.

— Hát én velem mi lesz? — A fiu lehajtotta a fejét a mellére s nem tudott felelni.

— Ezt mondja meg, ezt . . . Katona megfogta a kezét s csak egy pár lépés után felelt úgy, a hogy tudott.

— Megvár, szépen, türelmesen, nem fog sírni. Ha már sokáig nem jövök, számba tartja a napokat. Öröme telik majd benne, ha egymás után szakítja le a naptárról a lapokat. Aztán nem is olyan nagy idő az. Nem képzeli, hogy milyen hamar eltelik egy hét, egy hónap se hosszú s ilyen csak tizenkettő van egy esztendőben . . .

Ezerte ő is, hogy hiábavalóságot mond, de még ennek is örült. Mikor pedig végig nézett a lányon, az az őrdít vágya támadt, hogy a karjaiba kapja és viszi magával. Mikor nyugodtabb lett valamivel, azt mondta önmagának: barom, számár s szeretett volna most búcsuzni. Két szóval, egy csókkal, aztán menni és vissza se nézni többet, csak majd egy esztendő múlva.

S csak úgy kiragadta magát a leány kezei körül. Ha sokáig beszélnék még arról, hogy mi lesz velük meg hogy nagy az idő, nem lett volna ereje el-menni Madsz felutazott a fővár sba s jelentkezett a kaszányában.

IV.

A leány még egy hétig maradt lenni s akkor utána jött. Mikor a hotelben leszállott a kocsirol, föl se ment a szobába, míg a kapusnál meg nem írt egy sort s nagy bankót fizetett a hordárnak, csakhogy szaladjon. Csak annyit írt egy papírra:

— Jere, jere, mert megbolondulok. A nevé is eledelte aláírni! A szobában nem tudott megmaradni, türelmetlenül nyitogatta az ajtót, lejtő a lépcsőre s a kapu alatt találkozott össze. Szó nélkül odavetette magát a fiu széles mellére s görcsösen sírt, kacagot, csókolta a széles, barna arcot s értelmetlenül beszélt össze-vissza.

— Eljöttem, vártam, nem lehetett, éreztem, hogy elmegy az eszem. Most már itt vagyok!

A fiut is végtelen öröm fogta el. A karjaiban vitte föl a leányt, mint egy gyermeket. Fönn a szobában sem tette le, úgy szorította magához, mintha félne, hogy elszalad s mikor a leány kimerülve behunyta szemeit, fölázta, csakhogy hallja hangját, nézhesse, gyönyörködjék benne.

Jó későre érték rá arra, hogy komolyan beszéljenek a dolgukról.

— És mi lesz most, — kérdezte a fiu. — Itt maradok mindig, nem hagy-lak el.

Ezerte, hogy valamit kell még, hogy mondjon, csak egy pár szót, de abból érte meg a férfit, hogy egészen az övé lett. Kimutatott a lármás nyüzögő városra s mind a két karjával átfonta a férfit nyakát.

— Hogy ez mit mond hozzá, az nekem mindegy . . .

Összebújtak, mint a gyermekek, a kik félnek a sötétben, forró lehetetlülük megperzselték egymás arcát, s a férfit apas gonddal ringatta bele a szegény, elfáradt kis teremtést a boldogságba.

(Vége.)

A szerkesztőség üzenete:

Kívánsói Helyben: Azt a verset sikerült megkerítenünk, szivesen közlöljük Önnek egész terjedelmében.

Ez is elhunyt, István Önel
Távozók búkában,
Téren haza széke szépség
Teljes egészségben.

Fáj a szívem, reszket kezem
Mikor ezlet írom —
E pár hetet, szép napokat
Sokszor visszasírom.

Buszóúrol egy tanácsot
Hadd adjak magának,
De vegye ügy, ahogy mondom,
— Egy barát szavának.

Gorombaság Tótoraságból
Az Alföldre jönni,
Hón szerető sok hű szíve:
Izzé-porrá törni.

Knjige bátyánk bölcs könyvében
Ha ez ninesen benne,
Ügy tekintse, kedves Elza,
Mintha benne lenne!

Azt mondta az Idus hógom:
Házassájon othon . . .
— Magam szottem, magam nyomtam,
Reám is gondoltam!

Szép asszony: Igen szép a címe, Nagyon szépen kezdődik is: "Ezért a legnyitott: igen jót végződik is is: "a mált szájnáté" "agy sajnálatunkra mindamellet nem közölhető."

Többször Helyben, Igenis B. B. jel alatt lapunk főmunkatársa dr. Buza Barna ir.

Kiadja:

A SZERKESZTŐSÉG.

(NYILT-TÉR)

Sátoralja-Ujhely közönségéhez.

Abból az alkalomból, amidőn a nagy-közönség tudomására hozom, hogy hat hónapán át önállón vezetett üzletemet nóm betegeskedése miatt Breiner Herman urnak átadtam, megköszönöm a közönségnek irányomban tanúsított szives jóindulatát és pártfogását, amelylyel megjutalmazta törekvésemet és igyekeztemet, melyet vendégimmel szemben mindig örömmel fejtettem ki. Kérem tartsanak meg szives emlékeztükben, miután maradok.

Sátoralja-Ujhely, 1899. február 21.

Kiváló tisztelettel

Gömöri Lipót.

* E rovat alatt közölték a szerkesztő nem felelt.

5 kr.

Kitünő sütepor
körülbelül
40-50 deka 14.-
búzaliszthez

STELLA regészeti-gyár
Landesmann és Borzac
BUDAPEST VII.

„STELLA”
SÜTEPOR jobb
minden BÉCSI gyártmánynál!
Kapható minden jobb fűszerüzletben.

2 dekagramm.

**A legkiválóbb
csemege
szőlő-fajokból
több ezer
sima vessző
jutányosan eladó.**

Árjegyzék kívánatra küldeték
Gróf Andrássy Tivadar
minta-szőlőtelepe
Szőlőske u. p. S.-a.-Ujhely.

15.000 zöldsótvány

fordított nyergezéssel előállítva, s zöld gyökerezetés útján teljesen beérlelve, a legjobb
furmint fajokon százanként 20 frtjával.

A fele vételár beküldése mellett — tavaszi szállításra eladó:

LÁCZAY LÁSZLÓ
szőlőbirtokosnál
1-3 SÁROSPATAKON.

Hirdetések közlésre jutányos árban felvétetnek

Márczius hó 24-én
Sátoralja-Ujhelybe, Kasincsi-utca 508. sz. a. (I. emelet)
megnyitandó

**női divat-varrodámba
keresek
jó derék- és alj-varrolányokat
Tanuló-leányok**

varrás- és szabásbani kiképzésre, a legelőnyösebb feltételek mellett elfogadtatnak.
Előjegyzés végett kérem e lap kiadóhivatalában tudakozódni.
Szatmár, 1899. febr. 22.

Bóhmné Polonyi Teréz.

AZ ELISMERT LEGJOBB TÉGLA!

Herczeg Windisch-Grätz Lajos
mindkét téglagyárában
Sátoralja-Ujhelyben
készül a legjobb minőségű
TÉGLA.

Megrendelések csakis kizárólag a hercegi uradalom sátoralja-ujhelyi központi
TEJCSARNOKABAN vétetnek fel
a régi tűzoltó köz és fúutca sarkán.

KITÜNO TÉGLA!

Sürgöny-czim: „Kegyélet” S.-a.-Ujhely.

Van szerencsénk tisztelettel a gyászoló közönség tudomására hozni, hogy a

„KEGYELET”
temetkezési-vállalat Sátoralja-Ujhelyben

elvállal mindenféle temetéseket **vidéken is,** és pedig a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

A „KEGYELET”
temetkezési vállalat
S. a.-Ujhelyben

A „KEGYELET”
temetkezési vállalat
S. a.-Ujhelyben.

raktáron tart dus választékban ércz- és fakoporsókat, továbbá finom nickl-koporsókat, sarkophágot, mindenféle szemfedeleket, ércz-, mü- és élővirág koszorúkat, szallagokat, viasz- és szurokfáklákat.

Fakoporsók 1 frttól kezdve feljebb, érczkoporsókat gyermekeknek 7 frttól feljebb, nagyoknak 1 öl nagyságban 35 frttól egész 700 frtig.

A „KEGYELET”
temetkezési-vállalat S.-a.-Ujhelyben
elvállal kápolnák, termék, szobák bevonását gyázzsal, hullák elszállítását és hozatalát, rendelkezik üveges és oszlopos gyászkocsival, koszoru-kocsival és saját testőrökkel, szóval minden a temetéshez szükségeseltető kellékekkel.

A gyászeset megtörténtével, a hozzátartozók bármi módon tett értesítésére — **vidékre is** — a lehető legrövidebb idő alatt az intézet megbizottja tiszteletét teendő a rendelmény átvétele végett és gondoskodik annak gyors és pontos kiviteléről.

A „KEGYELET”
temetkezési-intézet S.-a.-Ujhelyben
gyászkelmék és gyászfátyolok nagy raktára.
Gyászruhák hölgyek és urak számára
12 óra alatt elkészítettnek.
A legcsekélyebb rendelménynél is gyors és pontos kiszolgálás biztosítottik.

Kiváló tisztelettel
Schön Sándor és Társa.
Sürgöny-czim: „Kegyélet” S.-a.-Ujhely.

Dus választék ércz és mü-koszorúiban, koszoru-szallagokban. Pontos és olcsó kiszolgálás bármily csekély rendelésnél is.

Legnyitandó és legelőnyösebb raktár egyszerű fakoporsókat és mindenféle érczkoporsókat egész Zemplénvármegyében.